

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.

ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରରେ ମୋଟ 30ଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଅଛି ଏବଂ 8 ମୁଦ୍ରିତ ପୃଷ୍ଠା ଅଛି।

Code No. **65/S/A/OR**

କୋଡ୍ ନମ୍ବର

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ରୋଲ୍ ନମ୍ବର

Set / ସେଟ୍

A

INDIAN CULTURE AND HERITAGE

ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟ

(**223-OR**)

Day and Date of Examination

(ପରୀକ୍ଷା ତାରିଖ ଓ ଦିନ)

Signature of Invigilators

1.

(ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର)

2.

General Instructions :

1. Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
2. Please check the Question Paper to verify that the total pages and total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
3. For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question, i.e., (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
4. All the questions including objective-type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective-type questions.
5. Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
6. Write your Question Paper Code No. 65/S/A/OR, Set **A** on the Answer-Book.
7. The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଶେଷସୂଚନା :

1. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ରର ଉପରେ ଥିବା ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ତୁମର ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖ। (ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଅଙ୍କ ରହିବ)
2. ପ୍ରଶ୍ନ ପତ୍ର ପାଇବା କ୍ଷଣି ସେଥିରେ ଥିବା ମୋଟ ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ମୋଟ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଏହି ପୃଷ୍ଠାର ଉପରେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ସଂଖ୍ୟା ସହ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିନିଅ। ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ କ୍ରମାବଳରେ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖ।
3. ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନରେ (A), (B), (C) ଓ (D) ଭାବେ ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ଅଛି। ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟିକୁ ବାଛି ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଲେଖ।
4. ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କରିବାପାଇଁ ଅଲଗା ସମୟ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ।
5. ଉତ୍ତର ଖାତାରେ କୌଣସି ସଂକେତ ଲେଖିଲେ କିମ୍ବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କେଉଁଠି ରୋଲ୍ ନମ୍ବର ଲେଖିଲେ ତୁମକୁ ଅଯୋଗ୍ୟ କରାଯିବ।
6. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ରର ଉପରେ ଲେଖାଯାଇଥିବା କୋଡ୍ ନମ୍ବର 65/S/A/OR ସେବ୍ **A** ତୁମକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଖାତାର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ।
7. ଏହି ପ୍ରଶ୍ନପତ୍ର ଦୁଇ ଭାଷାରେ ଉପଲବ୍ଧ। କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସନ୍ଦେହ ହେଲେ ଇଂରାଜୀ ରୂପାନ୍ତରକୁ ମାନ୍ୟ ବିବେଚନା କରାଯିବ।

INDIAN CULTURE AND HERITAGE

ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଓ ଐତିହ୍ୟ

223-OR

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

ସମୟ : 3 ଘଣ୍ଟା]

[ସର୍ବାଧିକ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ : 100

Note : (i) Attempt **all** questions.

(ii) Marks allotted to each question are indicated against it.

(iii) Question Nos. **1** to **8** are multiple choice questions. Answer to these questions are to be given in the Answer-Book provided to you. No separate time is allotted for attempting these questions.

(iv) Question Nos. **9** to **16** are to be answered in about 25 words.

(v) Question Nos. **17** to **25** are to be answered in about 40 to 50 words.

(vi) Question Nos. **26** to **30** are to be answered in about 150 to 200 words.

ସୂଚନା : (i) ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ।

(ii) ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ପାର୍ଶ୍ବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

(iii) **1** ରୁ **8** ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଲ୍ଟିପଲ ଚଏସ ପ୍ରଶ୍ନ। ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ତୁମର ଉତ୍ତର ଖାତାରେ ଦେବାକୁ ହେବ। କୌଣସି ଅଧିକ ସମୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ।

(iv) **9** ରୁ **16** ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ 25 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ।

(v) **17** ରୁ **25** ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ 40 ରୁ 50 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ।

(vi) **26** ରୁ **30** ନମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ 150 ରୁ 200 ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଦେବାକୁ ହେବ।

1. Which among the following temples has been declared as ‘the largest single work of art ever undertaken in India’?

1

(A) Mahabalipuram

(B) Mamallapuram

(C) Kailashnath

(D) Puri

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ମନ୍ଦିର ଭାରତରେ କରାଯାଇଥିବା କଳାର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଏକକ କାର୍ଯ୍ୟଭାବେ ସ୍ୱୀକୃତ?

(A) ମହାବଳୀପୁରମ୍

(B) ମମଲ୍ଲପୁରମ୍

(C) କୈଳାସନାଥ

(D) ପୁରୀ

2. *Rajatarangini* is written by

- (A) Kalhana (B) Somadeva
(C) Gita Govinda (D) Buddhacharita

1

ରାଜତରଙ୍ଗିନୀ କାହାଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ?

- (A) କଲ୍ହଣ (B) ସୋମଦେବ
(C) ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦ (D) ବୁଦ୍ଧଚରିତ

3. Janya follows the Jain religion. She will be reading her traditional religious text in which language?

1

- (A) Prakrit (B) Pali
(C) Sanskrit (D) Marathi

ଜନ୍ୟା ଜୈନ ଧର୍ମ ଅବଲମ୍ବନ କରନ୍ତି। ସେ ତାଙ୍କର ପାରମ୍ପରିକ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥକୁ କେଉଁ ଭାଷାରେ ପଢୁଥିବେ ?

- (A) ପ୍ରାକୃତ (B) ପାଲି
(C) ସଂସ୍କୃତ (D) ମରାଠୀ

4. Which Indian scientist won the Nobel Prize for Physics in 1930?

1

- (A) Dr. Vikram Sarabhai (B) J. C. Bose
(C) C. V. Raman (D) Dr. A. P. J. Abdul Kalam

1930 ମସିହାରେ କେଉଁ ଭାରତୀୟ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦାର୍ଥ ବିଜ୍ଞାନରେ ନୋବେଲ ପୁରସ୍କାର ପାଇଥିଲେ ?

- (A) ଡକ୍ଟର ବିକ୍ରମ ସରାଭାଇ (B) ଜଗଦୀଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ
(C) ସି. ଭି. ରମଣ (D) ଡକ୍ଟର ଏ. ପି. ଜେ. ଅବଦୁଲ୍ କାଲାମ

5. Select from the following the book compiled by Hamsadeva in the thirteenth century.

1

- (A) *Mriga-pakshi-shastra* (B) *Tuzuk-i-Jahangiri*
(C) *Tuzuk-i-Baburi* (D) *Lilavati*

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପୁସ୍ତକ ମଧ୍ୟରୁ ଡେରଶହ ଶତାବ୍ଦୀରେ ହଂସଦେବଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂକଳିତ ପୁସ୍ତକକୁ ଚିହ୍ନଟ କର।

- (A) ମୃଗ-ପକ୍ଷୀ-ଶାସ୍ତ୍ର (Mriga-pakshi-shastra) (B) ତୁଳୁକ-ଇ-ଜାହାଙ୍ଗୀରୀ
(C) ତୁଳୁକ-ଇ-ବାବରୀ (D) ଲୀଳାବତୀ

6. Identify the British Official who started the Calcutta Madrassa. 1

- (A) Warren Hastings (B) Jonathan Duncan
(C) Lord Macaulay (D) Lord William Bentinck

କଲିକତା ମଦ୍ରାସା ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଇଂରେଜ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କର।

- (A) ୱାରେନ ହେଷ୍ଟିଂସ (B) ଜୋନାଥନ୍ ଡନ୍କାନ
(C) ଲର୍ଡ ମ୍ୟାକଲେ (D) ଲର୍ଡ ୱିଲିୟମ ବେଣ୍ଟିନ୍କ

7. “Mahatma Gandhi initiated a campaign against the practice of untouchability” and referred those belonging to the lowest rank of the caste hierarchy as

- (A) Scheduled Tribe (B) Scheduled Caste
(C) Harijans (D) Other Backward Caste 1

“ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ” ଓ ଯେଉଁମାନେ ଜାତିଶ୍ରେଣୀର ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେଉଁ ନାମରେ ନାମିତ କରିଥିଲେ?

- (A) ଅନୁସୂଚିତ ଉପଜାତି (B) ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି
(C) ହରିଜନ (D) ଅନ୍ୟ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଜାତି

8. Draupadi married five Pandava brothers. This is an example of which type of marriage? 1

- (A) Monogamy (B) Polygyny
(C) Polyandry (D) Exogamy

ଦ୍ରୌପଦୀ ପାଞ୍ଚ ପାଣ୍ଡବଭ୍ରାତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ। ଏହା କେଉଁ ପ୍ରକାର ବିବାହର ଉଦାହରଣ?

- (A) ଏକ ପତ୍ନୀ ପ୍ରଥା (B) ବହୁ ପତ୍ନୀ ପ୍ରଥା
(C) ବହୁ ପତି ପ୍ରଥା (D) ଅନ୍ୟ ଜାତିରେ ବିବାହ ପ୍ରଥା

9. What do you understand by the term 'Sanskriti'? 2
 'ସଂସ୍କୃତି' କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ?
10. Which two prominent scholars gave a detailed account of Harsha's reign? 2
 କେଉଁ ଦୁଇଜଣ ବିଖ୍ୟାତ ବିଦ୍ୱାନ ହର୍ଷଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ?
11. Explain any *two* points on the development of Persian Literature during Medieval period in India. 2
 ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଭାରତରେ ପାରସୀ ସାହିତ୍ୟର ଉନ୍ନତିର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ପଏଣ୍ଟ (ବିଷୟରେ) ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
12. Compare the Sama Veda and the Yajur Veda on any *two* points. 1+1=2
 ସାମବେଦ ଓ ଯଜୁର୍ବେଦର କୌଣସି ଦୁଇଟି ପଏଣ୍ଟକୁ (ବିଷୟକୁ) ତୁଳନା କର।
13. What do you know about 'Guru-Shishya parampara'? 2
 ତୁମେ 'ଗୁରୁଶିଷ୍ୟ ପରମ୍ପରା' ବିଷୟରେ କ'ଣ ଜାଣ?
14. Discuss any *two* features of Muslim Education System. 2
 ମୁସଲମାନ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବିଶେଷତ୍ୱ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
15. Examine any *two* reasons why Kuchi is famous. 2
 କୁଚୀ କାହିଁକି ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ତାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି କାରଣକୁ ପରୀକ୍ଷା କର।
16. He was known by the name of Dipankara Srijnana. Who was he and why was he famous? Critically examine. 1+1=2
 ସେ ଦୀପଙ୍କର ଶ୍ରୀଜ୍ଞାନ ରୂପେ ପରିଚିତ। ସେ କିଏ ଏବଂ କାହିଁକି ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ସମାଲୋଚନାତ୍ମକ ପରୀକ୍ଷା କର।
17. Mention any *four* salient features of culture. 4
 ସଂସ୍କୃତିର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ପ୍ରମୁଖ ବିଶେଷତ୍ୱ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

18. Indian culture reflects the secular character. Explain. 4
ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତି ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷତାର ପ୍ରତିଫଳନ କରେ, ଆଲୋଚନା କର।
19. In Modern period, how did press in India develop into a powerful instrument? Explain. 4
ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଭାରତରେ ସାମ୍ବାଦିକତା କେଉଁ ଭଳିଭାବେ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ବର୍ଣ୍ଣନା କର।
20. Describe the development of Hindi literature and language in Modern period. 4
ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ହିନ୍ଦୀ ସାହିତ୍ୟ ଓ ଭାଷାର ଉନ୍ନତି ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।
21. Discuss any *four* common characteristics of socio-religious reforms. 4
ସାମାଜିକ-ଧର୍ମୀୟ ସଂସ୍କାରର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ବିଶେଷତ୍ୱ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର।
22. State any *four* features of Gandhara School of Art. 4
'ଗାନ୍ଧାର ସ୍କୁଲ ଅଫ ଆର୍ଟ'ର ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି ବିଶେଷତ୍ୱ ଉଲ୍ଲେଖ କର।
23. "The first-half of the 19th century is called a period of educational experiments." Justify this statement with any *four* reasons. 4
"ଉନ୍ନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧକୁ ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପରୀକ୍ଷଣର ଯୁଗ କୁହାଯାଏ।" ଏହି ଉକ୍ତିର ଯଥାର୍ଥତା ଯେକୌଣସି ଚାରୋଟି କାରଣସହ ପ୍ରତିପାଦନ କର।
24. Describe the concept of four Ashrams in Indian Social System. 4
ଭାରତୀୟ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଚାରି ଆଶ୍ରମର ଧାରଣା ବର୍ଣ୍ଣନା କର।
25. "Girls are the world's most squandered gift. They are precious human beings with enormous potential. But across the world, they are generally the last to have their basic needs met and first ones to have their basic rights denied." Give *four* instances where their rights have been denied. 4
"ବାଳିକାମାନେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଅଭିଶପ୍ତ ଉପହାର। ସେମାନେ ବହୁ ମୂଲ୍ୟବାନ ସାମର୍ଥ୍ୟସହ ଅମୂଲ୍ୟ ମାନବ ସଂଶ୍ଳାଷଣ। କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀର ସର୍ବତ୍ର ସେମାନେ ସାଧାରଣତଃ ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ପ୍ରୟୋଜନ ସର୍ବଶେଷରେ ପାଇଥାନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ମୌଳିକ ଅଧିକାର ସର୍ବପ୍ରଥମେ ହରାଇବାକୁ ପଡ଼େ।" ଚାରୋଟି ଉଦାହରଣ ଦିଅ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର ହରାଇବାକୁ ପଡ଼େ।

26. How did Sufism bring liberal attitude in the religious outlook during Medieval period in India? 8

ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଭାରତରେ ସୁଫୀ ଧର୍ମ କିପରି ଧର୍ମୀୟ ଚେତନାରେ ଉଦାର ମନୋବୃତ୍ତିର ଅଭ୍ୟୁଦୟ କରାଇଥିଲା?

27. Write the characteristics of Buddhist philosophy that help us becoming a better human being. 8

ବୌଦ୍ଧ ଦର୍ଶନର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ଯାହାକି ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତମ ମଣିଷ ହେବାକୁ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦିଏ।

28. Shreya, a student of class XII has to write a note on, “Indus Valley Civilization is one of the Bronze Age Civilizations. It’s architecture reflects an urban culture.” Help her to write this note with *eight* points. 8

ଦ୍ଵାଦଶ ଶ୍ରେଣୀ ଛାତ୍ରୀ ଶ୍ରେୟାଙ୍କୁ “ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା ତାମ୍ର ଯୁଗର ଗୋଟିଏ ସଭ୍ୟତା ଥିଲା। ଏହାର ସ୍ଥାପତ୍ୟ ନଗର ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରତିଫଳନ କରେ।” ଏହି ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ଲେଖ। ଏହା ଲେଖିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ଆଠଟି ପଏଣ୍ଟସହ ସାହାଯ୍ୟ କର।

29. Explain any *eight* achievements of Chandrasekhara Venkata Raman. 8

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଭେଙ୍କଟରମଣଙ୍କର ଯେକୌଣସି ଆଠଟି କୃତିତ୍ବ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

30. Mention the cultural relations between the following : 4+4=8

(a) India and Cambodia

(b) India and Indonesia

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଦର୍ଶାଅ :

(କ) ଭାରତ ଏବଂ କାମ୍ବୋଡିଆ

(ଖ) ଭାରତ ଏବଂ ଇଣ୍ଡୋନେସିଆ

★ ★ ★

